

Vraag nr. 143
van 12 februari 1998
van mevrouw YOLANDE AVONTROODT

Diensten voor zelfstandig wonen – Financiering

Een dienst voor zelfstandig wonen kan assistentie verlenen aan minstens twaalf en hoogstens vijftien assistentiegebruikers. Daarvoor krijgt de dienst tien ADL-assistenten (activiteiten dagelijks leven) en een coördinator. Een investeringstoelage van 1.500.000 frank wordt verstrekt voor de aanschaf van oproepingsapparatuur en de uitrusting van de dienstlokalen. Een jaarlijkse toelage van 55.000 frank per gebruiker dient om de werkingskosten te dekken.

De financiering vertoont volgende gebreken :

- een vaste equipe van tien assistenten is onvoldoende indien de gehandicapten een progressieve handicap hebben die de assistentievraag na verloop van tijd verhoogt ;
 - de investeringstoelage van 1,5 miljoen frank blijkt in de praktijk te laag omdat de oproepapparatuur alleen al minstens 2 miljoen kost. Bovendien is 55.000 frank werkingskosten per gebruiker onvoldoende gebleken ;
 - de programmatie voor 250 ADL-gebruikers is praktisch opgevuld. Dit doet de vraag rijzen naar een eventuele uitbreiding van de programmatie.
1. Waarom wordt er geen sleutel in de financiering ingebouwd waardoor het aantal gesubsidieerde assistenten kan worden aangepast aan de noden van de gehandicapten ?
 2. Is er budgettaire ruimte bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap om de investeringstoelagen te verhogen en in overeenstemming te brengen met de realiteit van de kosten ?
 3. Nu de programmatie van 250 ADL-gebruikers praktisch is opgevuld, lijkt het mij een geschikt ogenblik om de regelgeving betreffende de dienst voor zelfstandig wonen te evalueren en bij te sturen, zowel wat financiering als programmatie betreft.

Is een dergelijk project in uitvoering bij het Vlaams Fonds ? Zo neen, is een dergelijke evaluatie niet noodzakelijk/nuttig ?

Antwoord

1. Bij besluit van de Vlaamse regering (BVR) van 24 juli 1997 ben ik tegemoetgekomen aan de terechte vraag naar bijkomende middelen ter uitbreiding van de personeelsformatie. Hierdoor werd de basisequipe lineair verhoogd met één ADL-assistent per dienst en twee assistenten voor de diensten die zich richten naar multiple sclerose-patiënten (MS). Die zijn op deze manier beter in staat een antwoord te bieden op de stijgende zorggraad van hun residenten. In hetzelfde besluit werd aan het Vlaams Fonds de mogelijkheid gegeven om, naargelang de noden, bijkomend twee voltijdse equivalenten te verdelen over de diensten.

Bij de bepaling van het aantal gesubsidieerde assistenten die nodig zijn om een antwoord te kunnen bieden op de zorgnoden van personen met een handicap, is het noodzakelijk de behoefte aan assistentie objectief meetbaar te maken.

In opdracht van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap heeft het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) een instrument ontwikkeld dat moet toelaten de assistentievraag van personen met een handicap binnen de diensten zelfstandig wonen precies in kaart te brengen. Dit instrument wordt op dit ogenblik op beperkte schaal getest door de diensten zelf en door de administratie van het Vlaams Fonds. Het is de bedoeling dat op basis van deze ervaringen dit instrument in de toekomst kan worden aangewend om de assistentievraag binnen de verschillende projecten op een objectieve manier in te schatten.

Een systematische meting en evaluatie van de zorgnoden kan na verloop van tijd uitmonden in verdere voorstellen voor een nauwe koppeling van de personeelsformaties aan ADL-behoeften. Dit betekent dat de regelgeving op dat ogenblik dient te worden aangepast naar een flexibele inzet van personeel, waardoor afstemming op reële noden mogelijk wordt.

2. Bij de start kan een erkende dienst voor zelfstandig wonen een beroep doen op investerings- toelagen via het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), onder meer voor de aanschaf van een elektronisch oproepsysteem.

Een aantal diensten signaleert het Vlaams Fonds dat in praktijk blijkt dat de oproepappa-

ratuur een beperkte levensduur van zes tot tien jaar heeft. Een tweede investeringstoelage is niet gepland. Omdat het op zeer korte termijn niet mogelijk is de investeringsmogelijkheden voor de diensten zelfstandig wonen te verhogen, kunnen een aantal diensten vooralsnog niet investeren in de noodzakelijke vervanging van de oproepcentrale. Dit probleem wordt binnen het Vlaams Fonds behandeld door het Adviescomité Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding.

Ik verwacht van het Vlaams Fonds een advies of voorstel tot aanpassing van de VIPA-regelgeving, waardoor de diensten na verloop van tijd opnieuw in aanmerking zouden komen voor investeringstoelagen.

3. De programmatie voor diensten zelfstandig wonen is inderdaad nagenoeg volledig ingevuld. De administratie van het Vlaams Fonds heeft daarom een enquête voorbereid die binnenkort aan de raad van bestuur zal worden voorgelegd, en vervolgens zal worden uitgevoerd. Het is de bedoeling om tegen het einde van dit jaar een correct beeld te hebben van het aantal personen met een handicap dat effectief wil gebruikmaken van een dienst zelfstandig wonen, en hoe deze behoeften regionaal zijn gespreid. Een eventuele uitbreiding van de diensten zelfstandig wonen moet goed worden overwogen en zijn gesteund op de resultaten van deze behoeftepeiling.

De start van een nieuwe dienst vergt immers een aanzienlijke investering, vooral binnen de sociale huisvesting, waar aan bouwmaatschappijen tot maximaal vijftien miljoen subsidie per project wordt toegekend. Het is dus aangewezen om diensten zelfstandig wonen daar op te richten waar de meeste personen met een handicap zich willen huisvesten, om te vermijden dat gerealiseerde projecten niet de volle capaciteit zouden benutten.

Op dit ogenblik wordt binnen het Vlaams Fonds gewerkt aan een evaluatie en eventuele herziening van bepaalde onderdelen en bepalingen binnen deze regelgeving.

Omdat de regelgeving globaal gezien een werkbaar kader is, is een integrale evaluatie niet aan de orde. Het Vlaams Fonds zal waar nodig voorstellen uitwerken per deelproblematiek.